

Warszawa, 7 marca 2016 r.

Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowychul. Łowcza 22
02-955 Warszawa

P. P. Ułbowski
11/08.03.16

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Departament Własności Intelektualnej i Mediów
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa**Stanowisko Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych w sprawie oceny i modernizacji ram prawnych dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej.**

W odpowiedzi na pismo Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 23 grudnia 2015 roku w sprawie konsultacji prowadzonych przez Komisję Europejską dotyczących ram prawnych w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej, poniżej przedstawiamy nasze stanowisko w tym zakresie.

1. Wstęp.

Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych pragnie na wstępie wyrazić swoje zadowolenie wynikające z faktu docenienia przez Radę Europejską doniosłego znaczenia własności intelektualnej jako kluczowego katalizatora wzrostu gospodarczego i innowacji¹ oraz zwrócenia uwagi na potrzebę stworzenia efektywnego systemu egzekwowania praw własności intelektualnej w przypadku ich naruszeń. Naszym zdaniem kierunek zmian zmierzający do modernizacji ram prawnych w tym zakresie może napawać optymizmem, jednakże kwestia skoncentrowania się Unii Europejskiej jedynie na naruszeniach „komercyjnych” interpretowanych wąsko, wymaga skorygowania i przyjęcia wykładni rozszerzającej. Ogromny udział w rozpowszechnianiu nielegalnych treści w Internecie na masową skalę mają bowiem sami użytkownicy Internetu, korzystający z przestrzeni dyskowej oferowanej przez pośredników usług internetowych.

Wobec powyższego, poniżej przedstawiamy nasze uwagi dotyczące oceny aktualnie obowiązujących regulacji, a także rozważania i propozycje dotyczące potrzeby modernizacji ram prawnych dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej.

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Społeczno-Ekonomicznego, *W dążeniu do odnowy konsensu w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej: Plan działania UE*, s.2;

2. Zapewnienie prawa dostępu do danych dotyczących tożsamości usługodawców (pośredników) internetowych.

Art. 8 Dyrektywy 2004/48/WE ma zapewniać dostęp do informacji o pochodzeniu i sieciach dystrybucji towarów lub usług naruszających prawa własności intelektualnej w razie postępowania sądowego dotyczącego naruszeń w tym zakresie. Prawodawstwo Unii Europejskiej powinno zatem zagwarantować, aby dostęp do tych informacji był jednakowy we wszystkich Państwach Członkowskich, a także, aby podczas korzystania z usług internetowych, zarówno konsumenci, jak i uprawnieni z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, mieli pełny dostęp do danych dotyczących tożsamości dostawców usług oraz pośredników, z których usług korzystają. Brak transparentności danych oraz anonimowość, jaką cieszą się obecnie usługodawcy internetowi oraz ich klienci, z pewnością nie sprzyjają ani pewności prawa, ani bezpieczeństwu prawnemu odbiorców Internetu.

Niedysponowanie odpowiednimi danymi dotyczącymi tożsamości dostawców usług internetowych czy administratorów serwisów internetowych, za pośrednictwem których dochodzi do naruszenia praw autorskich i praw pokrewnych, wielokrotnie powoduje bezkarność naruszcycieli, kontynuowanie przez nich naruszeń, bezradność zarówno uprawnionych z tytułu praw autorskich, jak i sądów, a także pogłębiające się straty finansowe uprawnionych.

Wobec powyższego, zdaniem Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych, stworzenie jasnych reguł zapewniania dostępu odbiorcom Internetu do danych dotyczących dostawców usług internetowych, a także nałożenie obowiązku ujawniania tożsamości zarówno tych dostawców, jak i ich klientów, mają kluczowe znaczenie dla poprawy efektywności systemu egzekwowania praw własności intelektualnej zarówno w Polsce, jak i w całej Unii Europejskiej. Niewykonanie takiego obowiązku powinno być ponadto obwarowane skutecznymi sankcjami prawnymi. Ustalenie tożsamości dostawców usług, jak i ich klientów, jest niezbędne dla ustalenia osoby odpowiedzialnej za naruszenia.

3. Zapewnienie trwałego usunięcia raz zgłoszonego naruszenia (tzw. zasada „take down and stay down”).

Zdaniem Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych, przepisy wspólnotowe powinny zagwarantować trwałe usuwanie raz zgłoszonego naruszenia dotyczącego treści chronionych prawami wyłącznymi. Poinformowanie dostawcy usług internetowych o naruszeniu praw do konkretnych treści powinno skutkować tym, iż takie treści (bez konieczności uzyskania nakazu wydanego przez sąd) nie powinny pojawiać się w danym serwisie internetowym. Usługodawca powinien podjąć działania mające na celu zapobieganie obecnym i przyszłym naruszeniom tego samego rodzaju oraz stałe usunięcie treści naruszających prawo. Alternatywą do postulowanego rozwiązania jest obecny wysoce niezadowolający stan, w którym uprawniony informuje naruszcyciela o każdej nielegalnie rozpowszechnianej kopii utworu. To na uprawnionym ciąży obecnie ciężar nieustannego monitorowania portali/serwisów naruszcycieli.

Poinformowanie dostawcy usług internetowych o naruszeniu, powinno ograniczać się zatem do przekazania informacji, które w sposób oczywisty świadczą o naruszeniu, bez konieczności wskazywania naruszającemu każdego bezprawnie rozpowszechnianego pliku oraz adresu URL. Uświadomienie świadczącemu usługi internetowe, iż przykładowo dany fonogram jest dostępny w serwisie bez zgody uprawnionego, powinno skutkować obowiązkiem dostawcy usług polegającym na trwałym usunięciu i zapobieganiu naruszeniom tego samego rodzaju w przyszłości.

Dotychczas obowiązująca procedura „notice and take down” jest nieefektywna i w żaden sposób nie spełnia swojej roli, gdyż usunięty plik zawierający chronione treści momentalnie pojawia się na serwisie w kolejnych kopiach, a zatrzymanie tego proceduru przez uprawnionych jest obecnie w praktyce niemożliwe.

4. Nałożenie na dostawców usług internetowych obowiązku starannego działania.

W związku z brakiem efektywności procedury „notice and take down” opisanej w punkcie 3 powyżej, istnieje konieczność nałożenia na dostawców usług internetowych obowiązku działania z należytą starannością, tj. należytej i natychmiastowej reakcji na zgłoszenie o naruszeniu. W branży muzycznej i audiowizualnej największe straty związane są z przedpremierowym rozpowszechnianiem chronionych treści. Brak należytej reakcji dostawców usług naraża uprawnionych z tytułu praw wyłącznych na pogłębiające się straty.

5. Brak implementacji art. 8 (3) Dyrektywy 2001/29/WE do polskiego systemu prawnego.

Wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 291(1) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Rzeczpospolita Polska nie implementowała w całości Dyrektywy 2001/29/WE, tj. między innymi nie wprowadziła do polskiego porządku prawnego odpowiednika art. 8(3) tej dyrektywy. Zgodnie z tym przepisem, Państwa Członkowskie są zobowiązane do zapewnienia odpowiednich środków przeciwko pośrednikom, których usługi są wykorzystywane przez osoby trzecie w celu naruszania praw autorskich lub praw pokrewnych. Stowarzyszenie Dystrybutorów Filmowych, jak również wielu innych uprawnionych z tytułu praw autorskich i pokrewnych w Polsce, niejednokrotnie zwracało uwagę na brak właściwej implementacji tej dyrektywy. W innych Państwach Członkowskich, które prawidłowo implementowały Dyrektywę 2001/29/WE, standardem jest zwalczanie naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych poprzez kierowanie roszczeń bezpośrednio do dostawców usług internetowych. Niestety w Polsce, podjęcie takich działań jest znacznie utrudnione.

Wobec powyższego, zdaniem Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych, Komisja Europejska powinna wszelkimi dostępnymi środkami wpływać na te państwa, które nie implementowały Dyrektywy 2001/29/WE w sposób prawidłowy, gdyż środki ochrony przed naruszaniem praw własności intelektualnej oraz skuteczne procedury dotyczące egzekwowania tych praw powinny być nie tylko zharmonizowane na szczeblu wspólnotowym, ale i być jednakowo dostępne dla uprawnionych we wszystkich Państwach

Członkowskich. Sytuacja, w której jeden z krajów Unii Europejskiej nie zapewnia przyjętych standardów, wymaga jak najszybszej interwencji Komisji Europejskiej i usunięcia stanu niezgodności z wyżej wspomnianą dyrektywą.

6. Opracowanie systemu roszczeń, które będą skutecznie odstraszały potencjalnych naruszcycieli.

W związku z wydaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego na mocy którego została uznana za niezgodną z Konstytucją (vide: sygnatura akt SK 32/13) możliwość żądania trzykrotności wynagrodzenia za naruszenie praw autorskich, w obecnym systemie pozostała swoista luka prawna. Co prawda uprawnieni mogą żądać dwukrotności wynagrodzenia, jednakże sytuacje, w których takie wynagrodzenie miałyby się należeć, nie są do końca jasne. W związku z powyższym, zdaniem Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych, należałoby opracować nie tylko przejrzysty system roszczeń, ale również taki, który skutecznie odstraszyłby potencjalnych naruszcycieli.

7. Doprecyzowanie na poziomie prawodawstwa unijnego, iż z wyłączenia od odpowiedzialności mogą korzystać jedynie neutralni i bierni pośrednicy.

Niezbędne wydaje się również doprecyzowanie na poziomie wspólnotowym, iż z tzw. bezpiecznych przystani („safe harbour”) oraz z procedury „notice and take down” mogą korzystać tylko pośrednicy, którzy nie ingerują w rozpowszechniane treści, a charakter ich działań jest czysto techniczny i bierny. Nagminne wykorzystywanie w złej wierze formuły zwolnionego z odpowiedzialności hostingu w celu bezprawnego rozpowszechniania treści chronionych prawami bezwzględными, wskazuje na konieczność zawężenia definicji „pośrednika”.

8. Wprowadzenie uproszczonych procedur wydawania nakazów sądowych wobec dostawców internetowych oraz zapewnienie ich bezpośredniej skuteczności na terytorium całej Unii Europejskiej.

W ocenie przedstawicieli branży audiowizualnej wobec transgraniczności usług internetowych na szczeblu unijnym powinien zostać wprowadzony mechanizm nakazów sądowych bezpośrednio skutecznych wobec dostawców usług internetowych na terytorium całej Unii Europejskiej. Nakaz sądowy wydany w jednym Państwie Członkowskim powinien być tak samo wykonalny przeciwko dostawcom naruszającym chronione treści w obrębie całej Unii Europejskiej. Wskazujemy również na potrzebę wprowadzenia uproszczonych i przyspieszonych procedur uzyskiwania takich nakazów.

9. Zakończenie.

Na zakończenie pragniemy podkreślić, iż mamy nadzieję, że powyższa argumentacja znajdzie odzwierciedlenie w stanowisku polskiego Rządu wobec Komunikatu Komisji: „W dążeniu do odnowy konsensu w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej”, gdyż w naszej ocenie rewizja dotychczasowych przepisów dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej jest, w obliczu jej małej efektywności, nieunikniona. Jednocześnie deklarujemy pełną gotowość współpracy we wszelkich kwestiach dotyczących poruszonych wyżej zagadnień.

W imieniu Stowarzyszenia Dystrybutorów Filmowych,

Andrzej Ładziński

Prezes Zarządu